

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาเฉพาะสถานศึกษา
อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2549 จำนวน
700 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 174 คน และครูผู้สอนจำนวน 526 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 248 คน ได้มา
โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เกรจซี และมอร์แกน
จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 62 คน และครูผู้สอนจำนวน 186 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 สํารวจข้าราชการครูของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2549
มีสถานศึกษาจำนวน 58 โรงเรียน จำแนกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก 18 โรงเรียนขนาดกลาง
28 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน และจำแนกข้าราชการครูตามสถานภาพ คือ ผู้บริหาร
จำนวน 174 คน และครูผู้สอนจำนวน 526 คน รวมทั้งสิ้น 700 คน

2.2 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 700 คน โดยใช้ตารางของ เกรจซี
และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 40)

2.3 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากร
ได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 62 คน และครูผู้สอนจำนวน 186 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน

2.4 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากรายชื่อโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดโรงเรียน ได้แก่

2.4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก สุ่มมา 10 โรงเรียน จากทั้งหมด 18 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้สอนโรงเรียนละ 3 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 40 คน

2.4.2 โรงเรียนขนาดกลาง สุ่มมา 11 โรงเรียน จากทั้งหมด 28 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารโรงเรียนละ 2 คน และครูผู้สอนโรงเรียนละ 6 คน รวมโรงเรียนละ 8 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 88 คน

2.4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ สุ่มมา 10 โรงเรียน จากทั้งหมด 12 โรงเรียน และสุ่มผู้บริหารโรงเรียนละ 3 คน และครูผู้สอนโรงเรียนละ 9 คน รวมโรงเรียนละ 12 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

รายชื่อโรงเรียน	ช่วงชั้น ที่เปิดสอน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. ขนาดเล็ก							
1.1 บ้านหนองกกหนองขาว	1-2	2	1	5	3	7	4
1.2 บ้านหนองจานมูลาน	1-2	2	1	5	3	7	4
1.3 บ้านทัพป่าจิก	1-2	2	1	5	3	7	4
1.4 บ้านคำนุ่นโนนแคน	1-2	2	1	5	3	7	4
1.5 บ้านหนองแสง	1-2	2	1	5	3	7	4
1.6 บ้านดงบากหนองตาเต็น	1-2	2	1	4	3	6	4
1.7 บ้านเหล่าน้อย	1-2	2	1	4	3	6	4
1.8 บ้านศาลอก	1-2	2	1	4	3	6	4
1.9 บ้านโกล่ามวิทยา	1-2	2	1	4	3	6	4
1.10 บ้านหนองบัวกาเหว	1-2	2	1	4	3	6	4
รวมโรงเรียนขนาดเล็ก	-	20	10	41	30	61	40

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายชื่อ โรงเรียน	ช่วงชั้น ที่เปิดสอน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
2. ขนาดกลาง							
2.1 บ้านเมืองเตา	1-2	3	2	11	6	14	8
2.2 บ้านจอมพระลาน	1-2	3	2	10	6	13	8
2.3 บ้านหนองสี	1-2	3	2	10	6	13	8
2.4 บ้านมะขามโนนสง่า	1-2	3	2	12	6	15	8
2.5 บ้านแก่นท้าว	1-2	3	2	11	6	14	8
2.6 บ้านสระแคน	1-3	3	2	10	6	13	8
2.7 บ้านสระปาก	1-3	3	2	11	6	14	8
2.8 บ้านหนองแก	1-3	3	2	10	6	13	8
2.9 บ้านเขาทุ่ง	1-3	3	2	13	6	16	8
2.10 บ้านเมืองเสือ	1-3	3	2	12	6	15	8
2.11 บ้านขามเรียน	1-3	3	2	11	6	14	8
รวม โรงเรียนขนาดกลาง	-	33	22	121	66	154	88
3. ขนาดใหญ่							
3.1 อนุบาลพิชฌัญญุพิสัย	1-2	3	3	21	9	24	12
3.2 บ้านหนองสนมคอนดัว	1-2	3	3	21	9	24	12
3.3 บ้านโนนจาน	1-3	3	3	18	9	21	12
3.4 บ้านหัวหมู	1-3	3	3	18	9	21	12
3.5 บ้านมะโม่	1-3	4	3	22	9	26	12
3.6 บ้านเหล่า	1-3	4	3	20	9	24	12
3.7 บ้านเม็กดำ	1-3	4	3	38	9	42	12
3.8 เมืองเตาวิทยาคม	3-4	4	3	27	9	31	12
3.9 เวียงสะอาดพิทยาคม	3-4	4	3	21	9	25	12
3.10 พิชฌัญญุวิทยาคาร	3-4	5	3	71	9	76	12
รวม โรงเรียนขนาดใหญ่	-	37	30	277	90	314	120
รวมทั้งหมด 31 โรงเรียน	-	90	62	439	186	529	248

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการสร้างเครื่องมือ

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดโครงสร้างเนื้อหา วิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ร่างแบบสอบถามปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบแนวคิด ใน 4 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการบริหารวิชาการ
- 2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการบริหารทั่วไป

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหา และความถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษารูปแบบเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

- 4.1 นายประสิทธิ์ เถлимพลโยธิน วุฒิ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนพัคณภูมิพิทยาคาร อำเภอพัคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน โครงสร้างและเนื้อหา

4.2 นางบุญช่วย วิสัย วุฒิ กศ.บ. (ภาษาไทย) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองสนมคอนตัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

4.3 นายสมจิต เมืองนาม วุฒิ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบรบือ อำเภอบรบือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

5. ปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับข้าราชการครู โรงเรียนเมืองวาปีปทุม อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ทำหนังสือถึงผู้บริหารในอำเภอพยัคฆภูมิพิสัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำหนังสือขอความร่วมมือ และนำแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 ฉบับ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนัดหมายขอรับคืนหลังแจกแบบสอบถาม แล้ว 1 สัปดาห์
4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามแต่ละสถานศึกษาด้วยผู้วิจัยเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ ปรากฏว่า ได้แบบสอบถามตอบคืนจำนวน 236 ฉบับ ไม่ครบทุกฉบับ ผู้วิจัยได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามฉบับใหม่ตามเลขรหัสแบบสอบถามที่หายไป พร้อมทั้งนัดหมายขอรับคืนในสัปดาห์ถัดไป ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง 248 ฉบับ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์การตอบแบบสอบถาม แล้วจำแนกแบบสอบถามตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และช่วงชั้นที่เปิดสอนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสะดวกต่อการกรอกข้อมูลในการวิเคราะห์

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 แต่ละข้อตามเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

ระดับปัญหา		คะแนน
มากที่สุด	ตรวจให้	5
มาก	ตรวจให้	4
ปานกลาง	ตรวจให้	3
น้อย	ตรวจให้	2
น้อยที่สุด	ตรวจให้	1

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามกรอกลงในแบบกรอกข้อมูล (Coding form)

4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกตามสถานภาพ ขนาดโรงเรียน และช่วงชั้นที่เปิดสอน ทั้งโดยรวม รายด้าน และรายข้อ นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ค่า t-test

4.4 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และช่วงชั้นที่เปิดสอน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน ด้วย F-test (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทางสถิติได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของ เชฟเฟ่

4.5 สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. หากคุณภาพแบบสอบถาม ด้วยการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย ได้แก่

3.1 ทดสอบค่า t-test

3.2 ทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้ค่า F-test เมื่อพบความแตกต่างได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่